

KONYA VİZYON PLANI

'YENİYİ ÜRETEN KENT'

KENTSEL VİZYON
PLATFORMU

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile

- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81KENT
VİZYON
www.kentselvizyon.org

“Konya Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde, A. Faruk
Göksu ve Sıla Akalp’in Stüdyo 33’te
verdiği eğitimler sonucunda Canan Candan
tarafından hazırlanmıştır.

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

07

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

15

03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

20

5

04

VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

23

05

KONYA'NIN GELECEĞİ İÇİN
8 TEMEL İLKE

34

BÖLÜM

01

Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus:
2.000.000 kişi

Ekonomik Değerler

- Bölgesel Teşvikler 2. Bölge
- Tarım (Türkiye'nin tahıl ambarı; meyve üretimi ve ihracatı)
- Sanayi (gıda ürünleri ve içecek imalatı, ana metal, otomotiv yan sanayi, makina ve yedek parça, ayakkabı)
- Hayvancılık
- Kültür ve inanç turizmi (Mevlana Türbesi ile Selçuklu ve Osmanlı mimarisi örneği camiler, mescitler ve türbeler, kiliseler)
- Yenilenebilir enerji

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

18

ÇEVRE
7

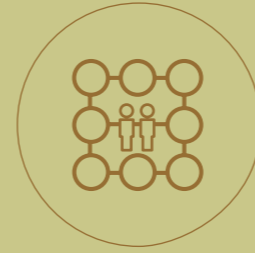
EKONOMİ

32

SOSYAL
23

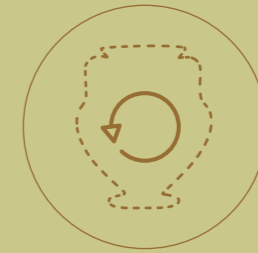
YAŞAM KALİTESİ

10

Sosyal Altyapı:

- 37 Sinema
- 35 Kütüphane
- 11 Müze (Müzelere yıllık ziyaretçi sayısı 1.900.000)
- 4 Tiyatro
- 4 Üniversite

Tarihsel İzler

- Dünyanın ilk yerleşim yerlerinden (Çatalhöyük)
- Hitit Medeniyeti'nin izleri (İvriz Kaya Anıtı...)
- Tarihi İpek Yolu ve Roma-İstanbul-Kudüs Hac yolu üzerinde
- Kilistra Antik Kenti
- Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti
- Osmanlı Devleti'nin önemli vilayetlerinden

Eğitim

- Konya Selçuk Üniversitesi (85.000 öğrenci)
- Necmettin Erbakan Üniversitesi (18.000 öğrenci)
- Karatay Üniversitesi (1.268 öğrenci)
- Mevlana Üniversitesi (886 öğrenci)
- Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi (2013 yılında kuruldu)
- TÜBİTAK Konya Bilim Merkezi

Doğal Değerler:

- Doğa turizmi potansiyeli (Tuz, Beyşehir ve Meke Krater Gölleri, Kızören Obruğu; Beyşehir ve Seydişehir'de yoğunlaşan mağaralar, kuş gözlemleme alanları, Karapınar Kumulları)
- Sağlık turizmi potansiyeli (Hamamlar, Ilgın'da termaller ve Tuz Gölü'nden gelen sağlık ürünleri)

10 TEMEL SORUN

10

- 1 Kent ve bölge arasındaki gelişmişlik farkı/tek merkezli yapı
- 2 Tek merkezli yapı
- 3 Kentsel yayılma
- 4 Turizm altyapısının yetersizliği
- 5 Ekosistemi tehdit eden endüstriyel, kentsel, tarımsal kirlilik
- 6 Sivil havalimanının olmaması
- 7 Hava, demir ve karayolu ağlarının lojistik yetersizliği
- 8 İşgücüne katılan kadın nüfusunun ülke ortalamasının altında olması
- 9 İhracatın potansiyelinin altında kalması
- 10 Vasıflı işgücüne duyulan ihtiyaç

10 TEMEL FIRSAT

- 1 Ulaşım HUB olma potansiyeli
- 2 7000 yıllık tarihi miras
- 3 Topografyanın sunduğu imkanlar
- 4 Rüzgar ve güneş enerjisi üretme potansiyeli
- 5 Hızlı tren hattı
- 6 Bölgeye yayılmış olan doğa, kültür ve sağlık turizmi olanakları
- 7 Sanayi ve tarımda ürün çeşitliliği
- 8 Organik tarım ve arıcılık yapma potansiyeli
- 9 Keçe, kilim ve çininin (geleneksel el sanatları) markalaşması
- 10 Bisiklet kenti

11

BEK ANALİZİ

Kaynak: KentSEL Strateji

Birikim

7000 yıllık tarih
Sanayi altyapısı
Eğitim kurumları
İnanç
El sanatları
Kültür

Bereket

Güneş
Rüzgar
Arazi
Tarihi miras
Ürün çeşitliliği
Kapalı Havza

Beceri

KOBİ
Tarım ve Hayvancılık
Arıcılık
Kilim- Keçe
Kuyumculuk
Mutfak

Bakış

Havza'nın ekolojik zenginliği
Kırsalda alternatif sektörler
Ulaşım HUB'ı
Yatırım teşviği
Turizmde markalaşma

Büyüme

İhracat
Sanayi
Turizm
Eğitim-Kültür

Beklenti

İhracat kapasitesini artırmak
Mersin Limanı'na bağlantı
Önemli şehirleri bağlayan merkez
Vasıflı eleman yetiştirme

Ekoloji

Konya Kapalı Havzası
Göller
Ovalar-Platolar
Kuraklık
Kuş gözlem alanları
Kumullar

Ekonomi

Sanayi
Tarım
Turizm
Maden

Eşitlik

Bölge içi
Kır-kent
Kadın-erkek
Dezavantajlı gruplar-toplum

Etkinleştirme

Katma değeri yüksek tarım ürünü
Mersin Limanı bağlantısı
Bisiklet yolu ağının bölgesel
ölçeğe yayılması

Edinim

Tarımda marka değeri
Sürdürülebilir tarım teknikleri
Karbon ayakizi düşük sanayi
İlçelerde turistik altyapı

Entegrasyon

Kır-kent
Antalya-Kapadokya turizm
hattı stratejisi
Üniversite-KOBİ
Kadın-toplum
Göç edenler-toplum

Koruma

Konya Kapalı Havzası
Organik tarım pratikleri
Kültürel miras
Tuzlanmayla mücadele

Kapasite

Turizm
İmalat sanayi
İhracat
Tarımda marka: kiraz, elma, siyah
havuç

Kalkınma

Kültür
Sanayi
Tarım
Turizm
Ulaşım ağı merkezi
Enerji üretimi

Kimlik

Mevlana, Nasreddin Hoca
Selçuklu mimarisi
Çatalhöyük

Katılım

Kadın
Üniversite öğrencileri
Göçle gelen nüfus

Kurgu

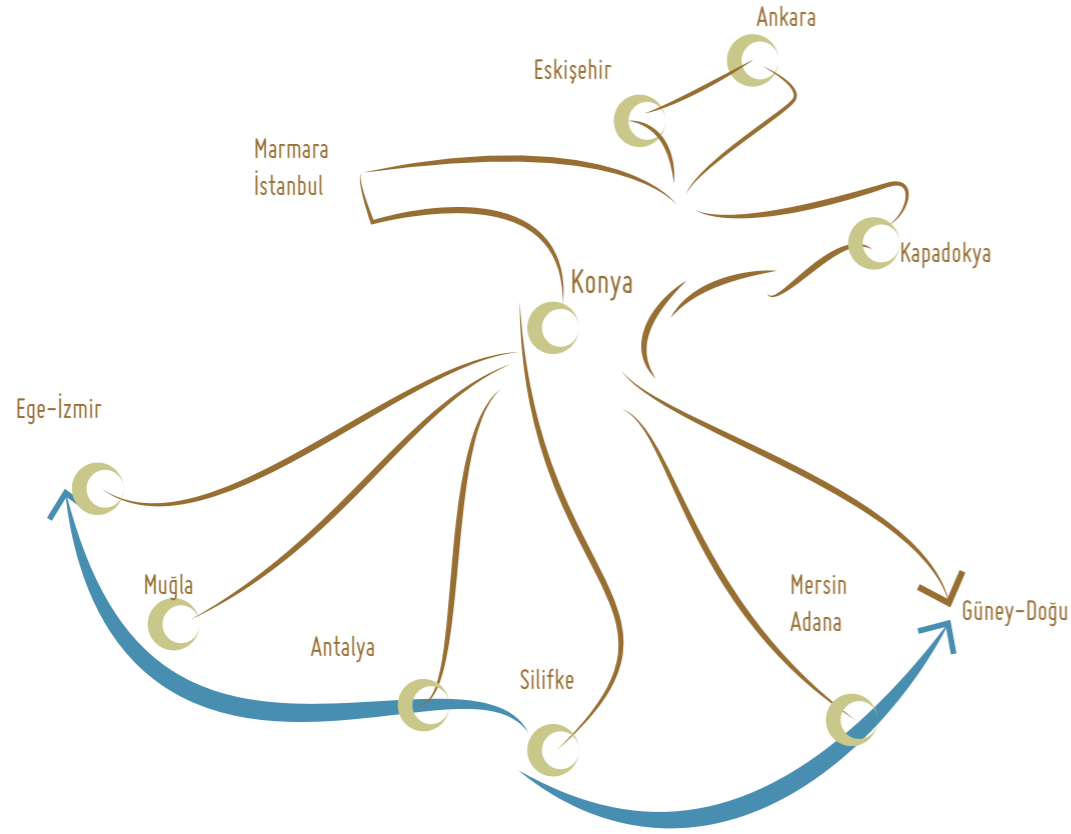
Ekonomik cazibe merkezi
Ulaşım merkezi
Rekabet
Kent-kır dengesi
Çevre odaklı büyüme

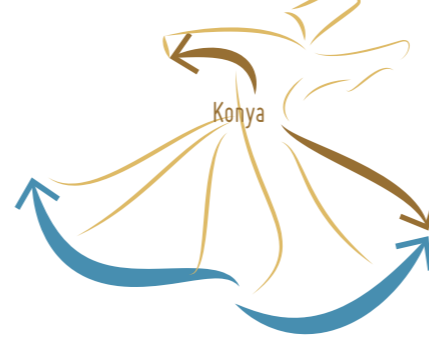
BÖLÜM

02

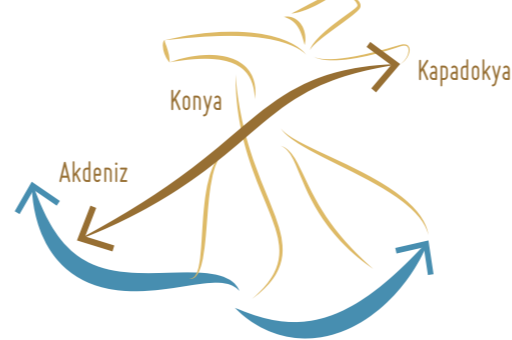
STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

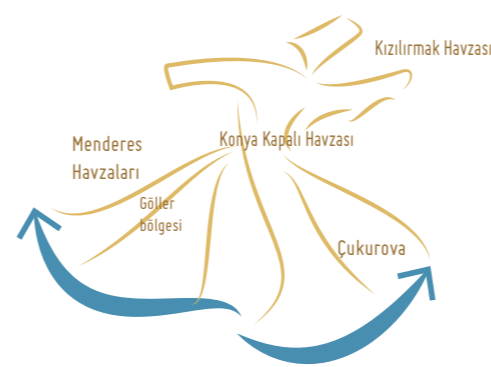
Doğu- Batı: Dış Ticaret Koridoru

Turizm Koridoru

Havzalar

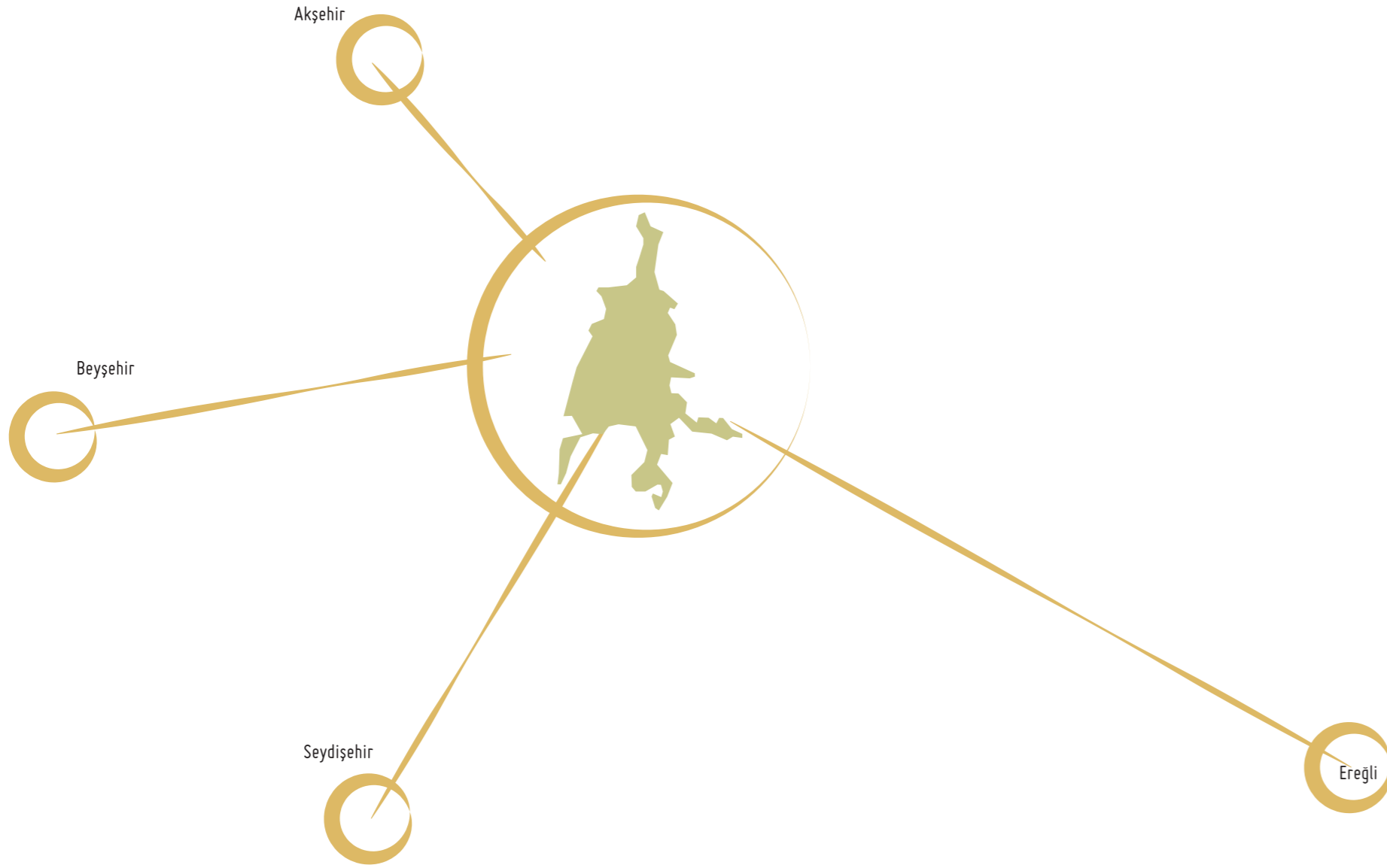
BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

KONYA BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Konya önemli bir ekonomik merkez olmasının yanı sıra geniş arazisi ve ulaşım altyapısı ile Kuzey Anadolu ve Akdeniz, Doğu ve Batı Anadolu arasındaki önemli sosyo-ekonomik merkezler arasında önemli bir HUB görevi görmektedir.

Bu role ek olarak, Konya lojistik yatırımlarla bölge ekonomisini yurtdışına bağlayan önemli bir kapıya dönüşmelidir. Bu amaç doğrultusunda Konya, bölgenin farklılıklarıyla ve güçlü yönleriyle entegre olarak ürün kalitesi ve çeşitliliğini artırabilir.

Üretim ve dağıtım görevinin dışında Konya, kuraklıkla mücadelede gerek yüksek risk altında olması gerek çok sayıda şehre komşu olmasından dolayı kilit ve toplayıcı role sahiptir. Bu anlamda, tarım pratikleriyle bir yandan diğer illere örnek teşkil ederken öte yandan da dolaylı olarak kapsanması gereken kentleri de (Beyşehir Gölü'ne komşu Isparta, Tuz Gölü'ne komşu olan Ankara) Konya Ovası Projesi'ne dahil etmekte lider olacaktır.

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Konya sadece sunduğu ekonomik fırsatlarla değil sosyal yapısıyla da bölgede eşitlik ve hoşgörünün sembolü olmalıdır. Kuzeye doğru büyüyen kent merkezi yapılacak mekansal müdahaleler çerçevesinde ilin sosyo-ekonomik yapısıyla ilişkilendirilmelidir.

Bu çerçevede dikkate alınacak noktalar şunlardır:

- Kentin kuzey yönünde büyüme baskısı
- Çok merkezli kent yapısı
 - İlçeler arası ulaşılabilirlik
 - Üretim çeşitliliğini artırmak
- Çevreci büyüme (tarım, sanayi)
- Kent içi ulaşım ağı
- Kentsel dönüşüm projelerinin mekansal ve sosyal etkileri
- AR-GE için eğitim-üretim ortaklıkları

BÖLÜM

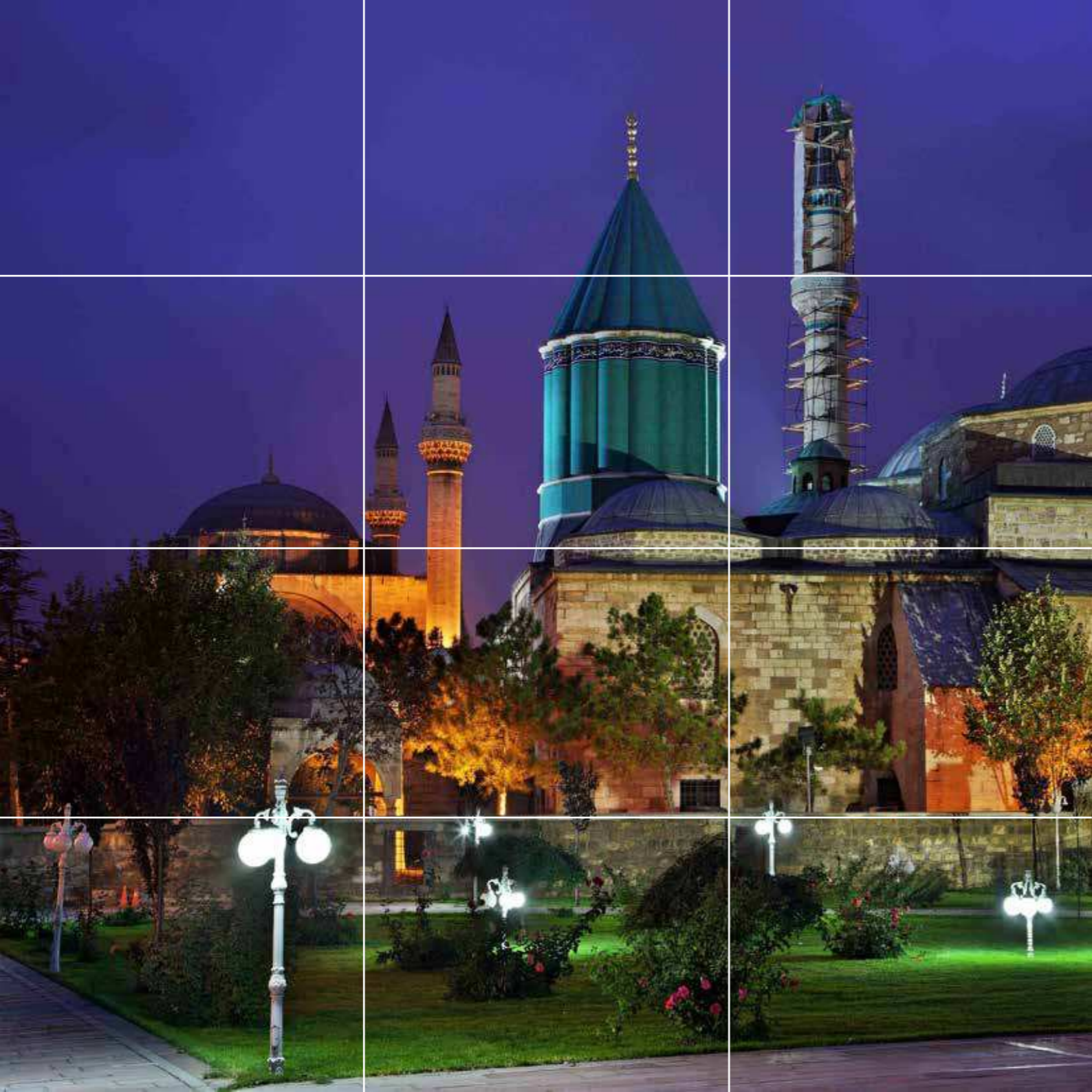
03

VİZYON

Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON
BÖLGEYE ENTEGRE ÇOK YÖNLÜ HUB

KENTSEL VİZYON
ÇOK-MERKEZLİ BÜYÜME

BÖLÜM

04

VİZYON ve EYLEM
ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

VİZYON ÇERÇEVESİ 3 X 3 EYLEM ÇERÇEVESİ

1 FARKLILIK

1 **Stratejik Konum:**
Önemli ekonomik merkezler arasında HUB

2 **Ürün Çeşitliliği:**
Krizle dayanıklı ekonomi

3 **Arazi:**
Elverişli Arazi Yapısı

2 TEMA

1 **Güven:**
Güvenilir Yatırım Ortamı

2 **Yenilik:**
Yeniye Üreten Konya

3 **Tarih:**
Dünün ve Bugünün Şehri Konya

3 STRATEJİ

1 **Kalkınma:**
Anadolu'nun Dünya'ya Açılan Kapısı

2 **Bütünleşme:**
Bölgeyle Bir Olmak

3 **Dönüşüm:**
Kır-Kent

KONYA'NIN GELECEĞİ

1 SEKTÖR

1 **Turizm:**
Nokta Turizminden Bölge Turizmine

2 **Sanayi:**
Aile İşletmelerini (KOBİ'ler) Destekleme

3 **Enerji:**
Güneş Bereketi

2 PROGRAM

1 **Ekonomi:**
Ekonomik Ağ

2 **Çevre:**
Ekolojik Sınırları Tanıma

3 **Sosyal:**
Farklılıklarıyla Konya

3 PROJE

1 **Koridor:**
Tematik Odaklar

2 **Çok-merkezlilik:**
Denge

3 **Çift Çember:**
Birlikte

VİZYON ÇERÇEVESİ

3 FARKLILIK

3 TEMA

3 STRATEJİ

Stratejik Konum

Güven

Kalkınma

Ürün Çeşitliliği

Yenilik

Bütünleşme

Arazi

Tarih

Dönüşüm

3 FARKLILIK

1 Stratejik Konum

HUB

Konya, önemli bir ekonomik merkez olmasının yanı sıra geniş arazisi ve ulaşım altyapısı sayesinde önemli ekonomik merkezler arasında bir HUB'dır. Karadeniz illerini Manavgat ve Silifke'ye, Marmara Bölgesi'ni Doğu Akdeniz'e, Ege'yi Doğu illerine bağlayan rotanın üzerinde yer alır. Geniş arazisi nedeniyle de Ankara, Eskişehir, Afyon, Isparta, Antalya, Karaman, Niğde ve Aksaray'dan oluşan, çok sayıda komşusu vardır.

2 Ürün Çeşitliliği

Krize dayanıklı ekonomi

Konya, tarımdan enerjiye yayılan ürün çeşitliliği ve esnekliği ile kriz dönemlerinde bile dayanıklı (resilient) bir ekonomi vaat eder. Sanayi (ayakkabıcı, tarım alet ve makineleri; ana metal ve döküm, otomotiv yan sanayi, plastik ambalaj; gıda, makine-imalat); tarım (tahıl, meyve, sebze); hayvancılık (küçükbaş ve arıcılık); turizm (inanç) ve güneş enerjisi üretimi bu çeşitliliği artırmaktadır.

3 Arazi

Elverişli Arazi Yapısı

Konya'nın elverişli topografyaya sahip geniş arazisi Türkiye'nin yatırım ve ulaşım alanında önemli fırsatlar sunan nadir yerlerinden biridir. Büyük bir arazi olması yer yer kentten kopuk ilçeler olmasına neden olurken düz topografyası ilçeler arası mobiliteyi artırır ve gelecekte ulaşım olanaklarının hızla geliştirilmesine izin verir.

3 TEMA

1

Güvenilir Yatırım Ortamı

Ürün çeşitliliği Konya'nın kent ekonomisine kriz dönemlerine hazırlıklı olan daha az kırılğan bir yapı sağlar. Bu özelliği, hem yatırım hem işgücü için güvenli bir ortam sağlarken, aynı zamanda yatırımcıları çekmek ve geliştirmek adına da incelenmeli ve tanıtılmalıdır.

2

Yeni Üreten Konya

AR-GE merkezi sayısı sıralamasında Türkiye'nin 10. ili olan Konya üretim çeşitliliğini ileri teknolojiyle entegre etmek için gereken eğitim altyapısına sahiptir. TÜBİTAK'la ortak Bilim Merkezi'nin kurulduğu Konya'nın inovatif bir yapıya kavuşmasıyla kentin bölgesel ve uluslararası rekabet gücü de artacaktır.

3

Dünün ve Bugünün Şehri Konya

Başta başkenti olduğu Selçuklular'ın ve diğer bir çok devletin eserlerinin bulunduğu Konya, insanlık tarihine ışık tutan Çatalhöyük gibi yerleşimlere de ev sahipliği yapmıştır. İslam'ın yanı sıra Hıristiyanlık dininin izlerine de sıkça rastlanan şehirde, farklı kültürleri tanımak sadece müzelerle kısıtlı kalmamalı, bugünün çekim merkezi olması nedeniyle göç eden nüfusu da çok-kültürlü bir yapıyla karşılamalıdır.

3 STRATEJİ

1

Kalkınma

Anadolu'nun Dünya'ya Açılan Kapısı
Konya üretim kapasitesine rağmen uluslararası ağlara bağlantı zayıflığı nedeniyle ihracat kapasitesinin altında kalmıştır. Uzun vadede bu performansın artırılması ve HUB konumundan faydalanarak yurtdışıyla ilişkilerin iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan, hızlı tren hattının İstanbul ve Konya arasında kalmayarak Mersin'e kadar uzatılması ve yük taşımacılığının limanla entegrasyonu ve sivil havalimanıyla ulaşılabilirliğin artırılması, serbest bölge kurulması özellikle ihracatı destekleyecek unsurlardır. Önemli olan, Konya'nın uluslararası hatlara entegre edilerek üretimini olumlu etkileyecek gerekli arz-talep seviyesini yakalamasıdır. Bu ağlar, Konya'nın diğer ekonomik merkezleriyle de bütüncül hale getirilmelidir.

2

Bütünleşme

Konya, ürün kalitesini ve çeşitliliğini geliştirmesi için bölgenin güçlü yanlarıyla entegre olmalıdır. Bu çeşitliliği artırmak adına Konya; Eskişehir ve Ankara gibi ulaşılabilirliği yüksek merkezlerle AR-GE ve ileri teknoloji üretimini destekleyen bölgesel işbirliklerine de giderek sanayisini bölgeyle entegre edebilir. Bölgenin turistik alanlarla çevrili olması da bir diğer güçlü yandır. Konya, Akdeniz ve İç Anadolu'nun turistik merkezleri arasındaki konumu sayesinde alternatif turizm durağına dönüşmesi Konya'nın ürün çeşitliliğini bölgenin potansiyeliyle entegre edecek ve artıracaktır.

3

Kır-Kent

Kent merkezinde yoğunlaşmış olan sosyo-ekonomik olanaklar çok-merkezli bir kent yapısı benimsenerek kent merkezinden 100-200 km uzaklıkta olan Seydişehir, Beyşehir, Akşehir ve Ereğli ilçe merkezlerine de taşınmalıdır. Bu ilçe merkezleri organize sanayi bölgeleri, alternatif turizm kaynakları ve organik tarım gibi yatırımların yanı sıra sosyal hayata yapılacak girişimlerle de desteklenmelidir. Seydişehir-Akşehir-Beyşehir-Ereğli ve Konya merkezi arasındaki ulaşım hatlarının güçlendirilmesi aralarındaki etkileşimin hızını ve boyutunu olumlu anlamda destekleyecektir.

EYLEM ÇERÇEVESİ

3 SEKTÖR

3 PROGRAM

3 PROJE

Turizm

Çevre

Koridor

Sanayi

Ekonomi

Çift Çember

Enerji

Sosyal

Çok-merkezlilik

3 SEKTÖR

1 Turizm

Nokta Turizminden Bölge Turizmine

Konya, sadece inanç turizmine bağlı büyük bir turist kitlesine sahipken turizm hacminden gelen gelir günübirlik gezilerle sınırlı kalmaktadır. Sosyal hayatın kısıtlı olmasının yanında kent merkezindeki çeşitli turistik yerlerin bile (Sille gibi) yeterince tanıtılmaması bunda bir etkidir. Bölgeyle kıyaslandığında ziyaret edilen kısım sadece bir noktadır ve o da Mevlana Müzesi'dir. Bu açıdan turistleri Konya'yı ziyaret etmeye teşvik edecek diğer alanların bakımı ve ardından tanıtımı yapılmalı ve bu bölgelere (Konya'nın güneybatısındaki yayla turizmi, Tuz Gölü ve İlgin civarında sağlık turizmi) ulaşım koşulları geliştirilmelidir. Konya'nın inanç, kültür, sağlık, mağara ve yayla turizmi yanında ören yerlerini de kapsayan tarihi katmanlara ayıran bir haritalama çalışması yapılarak ve bu doğrultuda kurgulanacak turistik rotalar ile birlikte ilin turizmde bütüncül bir yaklaşım doğrultusunda gelişmesi ve kalkınması sağlanacaktır.

2 Sanayi

Aile İşletmelerini (KOBİ'ler) Destekleme

Konya'nın tarım ve imalat sanayisinde KOBİ faaliyetleri büyük önem taşır. Henüz aile şirketi yapısına bağlı olan KOBİ'lerin profesyonelleşmesi ve bölgenin yenilikçi işbirlikleriyle vizyonunu geliştirmesi Konya'nın rekabet gücü için gereklidir. Aynı zamanda kırsalda çoğunlukla aile işletmesi olarak yürütülebilecek olan turizm ve organik tarım potansiyelinin ilerletilmesi için tanıtım ve markalaşma önemlidir. Bir program dahilinde güven veren bir markanın oluşturulması aile şirketleriyle tüketici arasında bir köprü kuracaktır. Kırsal aile işletmelerinin önemi özellikle tarım aktivitelerinin azalmasıyla ekonomiden kopan kadınların ekonomiye katılmaları için önemlidir. Bu çerçevede kırsaldaki alternatif gelirler için destek programı açılmalıdır.

3 Enerji

Güneş Bereketi

Ereğli yakınlarında bulunan Karapınar yöresi Türkiye'nin en çok güneş enerjisi üretme kapasitesine sahip alanıdır. Bu anlamda enerji üretme kapasitesi sadece şirketlerle sınırlı kalmamalı, hane çapında da enerji üretimi ve satışı masaya yatırılmalıdır.

3 PROGRAM

1 Ekonomi

Ekonomik Ağ

Konya'da kır ve kentin beraber kalkınması, aynı zamanda iş bölümü ve her ilçenin kendi potansiyelini gerçekleştirilmesi de demektir. Dört ilçe çeşitli yönlerden önem taşımaktadır: Ereğli (kiraz, güneş enerjisi, süt ürünleri ve tarıma dayalı sanayi), Akşehir (doğa turizmi, paraşüt, organik tarım), Beyşehir (alternatif turizm, arıcılık), Seydişehir (meyvecilik). KOBİ'lerin uluslararası ağlarla bütünleşmesinin yanı sıra küçük çaptaki işletmelerin ulusal satış ağlarına katılması ve özellikle tarımda aracı kişilerin azaltılması ürün katma değerini yükseltirken tüketici ve üreticileri yakınlaştıracaktır. Bu açıdan işletmelerin tanıtımı bölgesel programlarla desteklenmelidir.

2 Çevre

Ekolojik Sınırları Tanıma

Konya'yı hızla gelişen diğer ekonomik merkezlerden ayıran durum iklim değişikliğiyle daha 30 yıl önce burun buruna gelmesidir. Kuraklığın yanı sıra sanayi ve tarım kaynaklı kirlilik Konya'nın büyürken baş etmesi gereken sorunlar arasındadır. Su kaynaklarının tüketimi hat safhaya ulaşırken, bu kriz, kenti yenilikçi kaynakları kullanmaya teşvik edecek bir potansiyel niteliğindedir. Diğer yandan su, toprak ve hava kirliliğinin yanı sıra kaynakların kullanımına dair bir yol haritası kurgusu ancak bölgesel bir yaklaşımla mümkündür. Bunun yanı sıra, kent içinde oldukça yaygın olan karbon ayak izi düşük ulaşım olanaklarından bisiklet kullanımı ve olanakları, diğer ilçelerde de uygulanmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

3 Toplum

Farklılıklarıyla Konya

Kentin sunduğu sosyal olanakların niteliği üniversite öğrencileri, yerli-yabancı turistler, göçle gelen nüfusu kapsamalı ve çok-kültürlü ticaret yapısını da desteklemelidir. 2000li yıllardan beri süregelen kentsel dönüşüm projeleri ele alınırken herkes için yaşanabilir yaşam alanları hedeflenmelidir. Özellikle kentin tarihi kısmının tabii tutulduğu kentsel dönüşüm projelerinde tarihi kentin açık hava müzesine dönüştürülmeden sosyal ve ekonomik hayatın devamı sağlanarak yenilenmesi buradaki mahalleler için önemlidir.

3 PROJE

1 Koridor

Tematik Odaklar

Konya'nın bölge ve yurtdışına entegrasyonu için iki önemli koridor vardır. Bunlar, ulaşım ve turizm koridorlarıdır.

Konya'nın bölgenin farklılıklarına entegre olarak çeşitliliğini artırması için Konya-Karaman Stratejik Planı'nda da belirtilen ulaşım ve turizm koridorları oldukça önemlidir. İstanbul-Konya arası planlanan hızlı tren koridorunun Mersin'e uzatılması Konya'yı sınır ötesine taşıyacaktır.

Diğer önemli koridor ise Nevşehir ve Antalya arasında gidip gelen turizm potansiyelini bölgeye çekmeyi amaçlar. Seydişehir, Beyşehir ve Bozkır ilçelerindeki yayla turizmi çeşitli yürüyüş rotalarıyla, paraşüt (Beyşehir) gibi doğa sporları imkanları yanında turistik altyapı tesisleriyle desteklenmeli ve Antalya, Alanya, Seydişehir, Beyşehir ve Nevşehir turistik merkezlerini kapsayan ve birleştiren alternatif rotalar ve programlar oluşturulmalıdır. Konya'nın yaylalarındaki alternatif turizm arayışı organik tarım ve süt ürünü yetiştiriciliğiyle iç içe sunularak doğal hayatı arayanlar için önemli bir durağa dönüşebilir.

2 Çok-merkezlilik

Denge

Kent formunun çok-merkezlilikle şekillenmesi, il ve ilçeler arasında denge sağlayacaktır. Çok-merkezli sisteme dayalı olarak ilçe ve kırsalın kalkınmasını sağlayacak olan bu yeni kent formunda kurulacak ağların önemi yadsınmaz. Bunun içinde, ilçe ve il merkezlerinin sadece Konya'ya bağlı bir yapı kurmasındansa bölgesel iletişimin ve işbirliklerinin ilerletilmesi gerekmektedir (Ereğli'nin Mersin'le ilişkisi, Akşehir'in Afyon ve Eskişehir'le ilişkisi). Bununla beraber bu ilçelerin havalimanı, tren yolu veya karayolu bağlantılarının güçlendirilmesi ilçeleri bağımsızlaştırırken merkezle ilişkilerinin güçlenmesine de yardım edecektir.

3 Çift Çember

Birlikte

Selçuklu, Karatay ve Meram ilçeleri üzerine kurulu olan Konya metropoliten sınırları iç içe geçmiş iki çember etrafında şekillenir ve bu çember yeni gelişim koridoruyla genişlemektedir.

İlki eski kent merkeziyle sınırlanan çemberin ikincisi çevre yolunun izlerini takip eder. Bugünün büyüme koşullarında ise bu çemberin kuzeydoğu yönünde bir koridorla uzadığı açıkça görülür. Üniversite kampusunun bu yönde kurulmasında da bunun etkisi vardır. Kent morfolojisi açısından blokların genişlemesiyle iç çemberlerden farklılık gösteren bu eklemleme tarım arazilerini yutar şekilde hızla büyümektedir. Bunu önlemek için gelişim bölgesi şehir merkezine entegre kurgulanmalıdır ve çemberlerin iç kısmıyla iletişimi güçlü tutulmalıdır. Kenti fiziksel sınırların içinde tutmak kompakt ve kendi içinde entegre bir şehir yapısına imkan tanır. Bunun yanında yapılacak yatırımların ilçelere teşviklerle yönlendirilmesi merkeze olan baskıyı azaltabilir.

BÖLÜM

05

KONYA'NIN GELECEĞİ İÇİN
8 TEMEL İLKEKONYA'NIN GELECEĞİ İÇİN
8 TEMEL İLKE

1. Tarihin Katmanları: Kültürün Aynası
2. Çok-Merkezlilik: Farklı Odaklar
3. Yenilikçi Üretim Merkezi: Atılım
4. Havza'nın Korunması: Bütüncül Yaklaşım
5. Kırsal Kalkınma: Yerel Değerler
6. Yeşil Kaynakların Kullanımı: Çevre Analizi
7. Karbon Ayak İzi Düşük Ulaşım: Gelecek
8. Anadolu'nun Çok Kültürlü Kenti: Konya

TARİHİN KATMANLARI: KÜLTÜRÜN AYNASI

Konya, Anadolu ve Dünya'ya mül olmuş költürlere ev sahipliği yapmıştır. İnsanlığın yerleşim tarihine götüren Çatalhöyük gibi önemli bir değerin yanında çeşitli költürlere ayna tutan ören yerleri sadece Konya merkezinin çevresinde değil ilçelerde de sık sık rastlanmaktadır (Hadim, İvriz, Akşehir, Beyşehir). Tarih öncesi költürlerin yanında Selçuklu, Osmanlı, İpek Yolu ticaretinin ve Hac Yolu'nun izlerine sık sık rastlanılan şehrin tarihi katmanları bulunmaz bir hazinedir. Kültürel miras çalışmaları tarihi kent merkeziyle kısıtlı kalmamalı koruma çalışmaları yanında arkeolojik çalışmalarla da desteklenmelidir.

ÇOK-MERKEZLİLİK: FARKLI ODAKLAR

Konya kent merkezinin fiziksel büyümesi şehrin sınırlarını hızlı bir şekilde genişletirken büyüme odağının da çok-merkezli bir formla ilçelere taşınması gerekmektedir. Önemli olan kent merkezlerinin kompakt bir yapıyla kendi içinde entegre olması ve ilçe merkezleri arasındaki ulaşım ağlarının güçlendirilerek farklı odaklar oluşturulmasıdır.

01

02

YENİLİKÇİ ÜRETİM MERKEZİ: ATILIM

Eğitim altyapısı ve AR-GE'de Türkiye sıralaması Konya'nın ileri teknoloji sanayi ve bilgi teknolojileri kullanarak hizmet sektöründe ilerlemesi yönünde umut vericidir. Konya Bilim Merkezi de bu açıdan önemli bir adımdır. Bu tür inisiyatifler üretim gücünün yeni vizyonlar edinmesinde rol oynarken özellikle hızlı tren hattının tamamlanmasıyla artacak eğitim merkezleri arasındaki yeni işbirlikleri bir çekim merkezi oluşturacaktır. Bu konuda özellikle genç nüfusun bilgi teknolojileri yönündeki girişimleri desteklenmelidir.

03

HAVZA'NIN KORUNMASI: BÜTÜNCÜL YAKLAŞIM

Bugüne kadar Türkiye'nin tahıl ambarı niteliğine sahip olan Konya Ovası'nın ekolojisi tarım, sanayi ve kentsel atıkların yanı sıra yanlış tarım teknikleri nedeniyle tehdit altındadır. Ulusal ve bölgesel düzeyde farkındalık olmasına rağmen bu konuda etkin çözümler üretilmeli ve uygulamaların takibi sağlanmalıdır. Yaklaşık 11 göle ve Önemli Kuş Alanı'na (ÖKA), 8 Önemli Bitki Alanı'na (ÖBA) sahip olan ovada kuraklık, yanlış sulama teknikleri ve şekerpancarı gibi bol su tüketen uygun olmayan ürünlerin yetiştirilmesinden dolayı doğal yapı git gide bozulmaktadır. İzinsiz kuyuların kontrolü, damla sulama tekniklerinin uygulanması ve ürün tipinin değiştirilmesi bu sorunun çözülmesi için oldukça önemlidir. Atık yönetimi de toprak, su ve hava kirliliğinin kontrol altına alınması için önemli bir süreçtir. Bu konuda, bu adımların hepsinin atılmasına rağmen, beraber yapılması gereken çiftçiyi, sanayiciyi, devlet kurumlarını ve sivil toplum kuruluşlarını bu konuda bir arada getirerek kararlar alınması ve bu kararların sadece Konya'yı değil çevre şehirleri bağlamasıdır.

04

KIRSAL KALKINMA: YEREL DEĞERLER

Kırsaldaki nüfusun azalması gelirin azalmasıyla orantılıdır ve kırsalda geliştirilecek alternatif iş sektörleri ve bu iş alanlarının desteklenmesi kent-kır dengesizliğini aşmada önemli bir rol oynayacaktır. Bu açıdan yayla, mağara ve sağlık turizmi gibi alanların ziyaret için cazip hale getirilmesi gerekmektedir. Temizlenmesi gereken mağaralar, turistik altyapıdan yoksun yaylaların ve Tuz Gölü'nün yeni yapılarla kavuşması gerekir. Bunun özellikle yerleşimlerin doğal yapısına uygun halde yapılması ve standart turizm modelinden kaçınılması bir ilke olarak benimsenmelidir. Hızlı bir turistik altyapı kurulumundan ziyade yerel mimari, işgücü ve yaratıcılığın değerlendirilmesi bölgenin değerine değer katacaktır.

Doğal hayata dönüşün simgesi olabilecek bu bölgelerin markalaşması için organik ürün yetiştiriciliği de desteklenmelidir. Bu konuda, Kaz Dağları bölgesinin turizm ve gıda üretimi el ele giden bir marka niteliği taşır. Buna benzer şekilde, Konya bölgesi de ürün çeşitliliği ve doğasıyla yeni bir marka değeri oluşturabilir.

05

06

YEŞİL KAYNAKLARIN KULLANIMI: ÇEVRE ANALİZİ

Güneş enerjisi üretiminde Karapınar ilçesi önemli bir potansiyeli elinde tutmaktadır. Hanelerin güneş enerjisi üretimine ve satmasına imkan tanınması kırsal kalkınma için de büyük bir fırsat olacaktır. Ancak, yine aynı bölgede bulunan linyit rezervi için kurulması planlanan termik santral projesi bu tür yeşil fırsatlarla fikirsel bağlamda ters düşmektedir. O nedenle bu projenin çevre analizinin üstünde iyi düşünülmelidir.

KARBON AYAK İZİ DÜŞÜK ULAŞIM: GELECEK

Konya'nın topografyası raylı sistem ve bisiklet kullanımına da imkan tanır. Ancak, şehrin bir koridor halinde hızla büyümesi, bu değerlerin önüne set çekmemelidir.

Bisiklet yollarının il genelinde yaygınlaştırılması, bisikletin uluslararası yarışlar düzenlenerek sahiplenilmesi bisiklet kullanımını yaygınlaştırırken kamu sağlığına da pozitif etkileri kaçınılmaz olacaktır. Diyabet gibi yanlış beslenme sonucu çıkabilecek rahatsızlıkların da önüne geçecektir. Bunun gibi turistlere sağlanan kiralama olanakları da şehri deneyimlemede yeni olanaklar sağlayacaktır.

ANADOLU'NUN ÇOK KÜLTÜRLÜ KENTİ: KONYA

Konya eğitim, üretim ve turistik potansiyeli nedeniyle farklı nüfusları bir araya getiren bir çekim merkezidir. Ticaret ve turizm amaçlı gününbirlik gelenler, öğrenci olarak geçici olarak yerleşenler ve farklı bölgelerden göç eden kişilerin toplamı dinamik ve çok kültürlü bir yapı ortaya koyar. Bu açıdan şehir içinde farklı ihtiyaçları gözetken kamusal alanların tasarımı ve sosyal hayata entegrasyonu için katılımcı belediyeçiliğe önem verilmelidir. Halkın ihtiyaçlarıyla belirlenecek yeni alanlar çok kültürlülük potansiyelinin dışı vurumu olabilecek güçtedir.

			58 SIVAS	64 UŞAK	36 KARS				
			59 TEKİRDAĞ	65 VAN	70 KARAMAN	46 KAHRAMANMARAŞ			
	42 KONYA	50 NEVŞEHİR	60 TOKAT	66 YOZGAT	71 KIRIKKALE	49 MUŞ	24 ERZİNCAN		
	43 KÜTAHYA	51 NİĞDE	61 TRABZON	67 ZONGULDAK	72 BATMAN	74 BARTIN	77 YALOVA	16 BURSA	
14 BOLU	44 MALATYA	52 ORDU	62 TUNCELİ	68 AKSARAY	73 ŞİRNAK	75 ARDAHAN	78 KARABÜK	17 ÇANAKKALE	
40 KIRŞEHİR	45 MANİSA	54 SAKARYA	63 ŞANLIURFA	69 BAYBURT	76 İĞDIR			18 ÇANKIRI	79 KİLİS
41 KOCAELİ	01 ADANA							80 OSMANİYE	
07 ANTALYA	04 AĞRI							81 DÜZCE	47 MARDİN
08 ARTVIN	03 AFYON								
15 BURDUR	05 AMASYA	10 BALIKESİR	19 ÇORUM	30 HAKKARİ	53 RİZE	48 MUĞLA	55 SAMSUN	28 GİRESUN	09 AYDIN
27 GAZİANTEP	06 ANKARA	11 BİLECİK	20 DENİZLİ	31 HATAY	38 KAYSERİ	57 SİNOP	56 SİİRT	29 GÜMÜŞHANE	
	02 ADIYAMAN	12 BİNGÖL	21 DİYARBAKIR	32 İSPARTA	39 KIRKLARELİ		37 KASTAMONU		
		13 BİTLİS	22 EDİRNE	33 İÇEL	25 ERZURUM				
			23 ELAZIĞ	34 İSTANBUL	26 ESKİŞEHİR				
				35 İZMİR					

81 KENT VİZYON